

OBSAH

Seznam použitých zkratk	XIII
Předmluva	XIV

Profesor Oto Novotný – představitel symbiózy trestního práva a kriminologie	1

ČÁST ČESKÁ

1 Subsidiarita trestní represe (doktrinální, normativní a judiciální pohled – český pohled)	13
Subsidiarity of Criminal Repression (Doctrinal, Normative and Judicial View) – Czech View	
Jiří Jelínek, Jiří Mulák	
1.1 Úvod	14
1.2 Doktrinální pohled na zásadu subsidiarity trestní represe	15
1.3 Normativní zakotvení a rozměry zásady subsidiarity trestní represe	19
1.4 Judiciální pohled	26
1.5 Dva korektivy rozsahu trestního bezpráví	28
1.6 Mimořádné snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku jako adekvátní náhrada § 88 odst. 1 trestního zákona?	31
1.7 Závěr	34
2 Kriminalizace a dekriminalizace – kam směřujeme? – český pohled . . .	37
Criminalisation and Decriminalisation – Where Are We Headed? – Czech View	
Pavel Borčevský	
2.1 Úvod	38
2.2 Smysl dekriminalizačních snah	39
2.3 Kriminalizační a dekriminalizační vlny v české trestní politice	42
2.4 Konkrétní náměty pro možnou dekriminalizaci	47
2.4.1 Zanedbání povinné výživy (§ 196 tr. zákoníku)	47
2.4.2 Pomluva (§ 184 tr. zákoníku)	50
2.4.3 Krádež (§ 205 odst. 2 tr. zákoníku)	52
2.4.4 Ostatní skutkové podstaty vhodné pro případnou dekriminalizaci . . .	54
2.5 Závěr	54

3	System trestů – český pohled	57
	The System of Punishments – Czech View	
	Věra Kalvodová	
3.1	Úvod	57
3.2	Obecně k systému trestů	58
3.3	System trestů z pohledu zásady ekonomie trestní represe a myšlenky trestu odnětí svobody jako <i>ultima ratio</i>	64
3.4	Souběžné ukládání různých druhů trestů a otázka vzájemné neslučitelnosti	67
3.5	Zákonné předpoklady a další aspekty ukládání vybraných druhů trestů ..	69
3.6	Závěr	73
4	Penalizace a depenalizace – opět, kam směřujeme? – český pohled .	75
	The Penalisation and The Depenalisation – Again, Where Do We Go? – Czech View	
	Alena Tibitzlová	
4.1	Úvod	76
4.2	Smysl (de)penalizačních snah	77
4.3	Mimořádné snížení trestu odnětí svobody a upuštění od potrestání	83
4.4	Mimořádné zvýšení horní hranice trestu odnětí svobody a další případy moderace trestu	85
4.5	K trestnému činu opilství v kontextu depenalizace	87
4.6	Závěr	94
5	Ukládání trestů dospělým – český pohled	95
	Imposing Punishments to Adult Perpetrators – Czech View	
	Filip Ščerba, Roman Vicherek	
5.1	Úvod	96
5.2	Struktura ukládaných trestů	96
5.3	Peněžitý trest	101
	5.3.1 Majetkové obohacovací delikty	104
	5.3.2 Zkrácení daně a výroba drog	105
	5.3.3 Trestné činy páchané v dopravě	106
5.4	Závěr	107
6	Ukládání trestních opatření mladistvým – český pohled	109
	Imposing Criminal Measures on Juveniles – Czech View	
	Jan Chmelík, František Vavera	
6.1	Úvod	111
6.2	Historický exkurz	112
6.3	Modely přístupu k mladistvým	113
6.4	Koncept restorativní justice – výchozí model pro uplatnění opatření proti mládeži	114
6.5	Opatření ukládaná mladistvým	117

6.6	Statistika ve věcech mládeže	124
6.7	Závěr	125
7	Ukládání „trestů“ právnickým osobám – český pohled	127
	Imposing „Punishments“ on Legal Entities – Czech View	
	Jaroslav Fenyk, Jan Provazník	
7.1	Úvod	127
7.2	Pojem sankce	128
7.3	Mezinárodní akty inspirující ČR k zavedení trestních sankcí pro právnické osoby	129
7.3.1	Rada Evropy	129
7.3.2	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj	131
7.3.3	Evropská společenství / Evropská unie	131
7.3.4	Organizace spojených národů	132
7.4	Účinné, přiměřené a odstrašující sankce a účel trestu	133
7.5	Praktické problémy	142
7.5.1	Peněžité trest jako univerzální trest	143
7.5.2	Peněžité trest s podmíněným odkladem	146
7.5.3	Trestní sankce intervenčního typu	148
7.6	Závěr	152
8	Ochranná opatření – český pohled	155
	Protective Measures – Czech View	
	Eva Brucknerová, Milana Hrušáková	
8.1	Úvod	155
8.2	Zásady pro ukládání ochranných opatření	157
8.2.1	Zásada zákonnosti	157
8.2.2	Zásada přiměřenosti	159
8.2.3	Zásada humánnosti	160
8.2.4	Zásada subsidiarity	161
8.3	Základní odlišnosti ochranných opatření od trestů	161
8.4	Analýza jednotlivých druhů ochranných opatření	162
8.4.1	Ochranné léčení	162
8.4.2	Zabezpečovací detence	165
8.4.3	Zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty	169
8.4.4	Zabrání náhradní hodnoty a zabránění části majetku	171
8.4.5	Zabrání spisů a zařízení	172
8.5	Aktuální judikatura	173
8.6	Kritické zhodnocení	174
8.7	Závěr	176

9. Výkon trestů a ochranných opatření (procesní souvislosti) – český pohled	179
Execution of Penalties and Protective Measures – Czech View	
Jiří Říha	
9.1 Úvod	179
9.2 Změny provedené zákony č. 333/2020 Sb. a č. 220/2021 Sb. v oblasti výkonu trestů a ochranných opatření	183
9.2.1 Významné změny provedené zákonem č. 333/2020 Sb. ohledně výkonu trestu obecně prospěšných prací a peněžitého trestu	184
9.2.2 Absence přechodných ustanovení v zákoně č. 333/2020 Sb. a intertemporální účinky novelizace	186
9.2.3 Významné změny provedené zákonem č. 220/2021 Sb.	188
9.3 Souhrnný trest a současné rušení předchozích trestů i na ně navazujících rozhodnutí	191
9.4 Některé náměty <i>de lege ferenda</i>	193
9.5 Závěr	197
10 Práce s pachateli trestní činnosti v 21. století – český pohled	199
Working With Offenders In The 21st Century – Czech View	
Jana Hulmáková, Tereza Raszková	
10.1 Úvod	199
10.2 Kriminologické poznatky v oblasti uplatňování rehabilitačního přístupu – What works	200
10.2.1 Aktuální situace v oblasti práce s pachateli v ČR na svobodě	203
10.2.2 Aktuální situace při práci s pachateli ve výkonu trestu odnětí svobody	209
10.3 Závěr	215
ČÁST SLOVENSKÁ	
1 Subsidiarita trestní represe (doktrinální, normativní a judiciální pohled) – slovenský pohled	219
Subsidiarity of Criminal Repression (Doctrinal, Normative and Judicial View) – Slovak View	
Ján Šanta, Eva Szabová	
1.1 Úvod	220
1.2 Ústavnoprávní kontext principu <i>ultima ratio</i>	220
1.3 <i>Ultima ratio</i> a majetkové trestné činy	221
1.4 Rozsah použitia principu <i>ultima ratio</i> v aplikačnej praxi	223
1.4.1 Korekčný spôsob použitia principu <i>ultima ratio</i>	224
1.4.2 Interpretáčny spôsob použitia principu <i>ultima ratio</i>	226
1.5 Princíp <i>ultima ratio</i> a jeho aplikácia na konkrétne trestné činy	230
1.6 Záver	234

2	Kriminalizace a dekriminalizace – kam směřujeme? Slovenský pohled	237
	Criminalization and Decriminalization – Where Are We Heading? Slovak View Jozef Čentéš, Andrej Beleš	
2.1	Úvod	237
2.2	Odborný a vedecký stav poznania danej problematiky	239
2.3	Vývoj kriminalizácie a dekriminalizácie v TZ 2005	243
2.3.1	Kriminalizácia a dekriminalizácia pri rekonštrukcii trestného práva hmotného	243
2.3.2	Kriminalizácia a dekriminalizácia v novelách TZ 2005 prijatých do súčasnosti	247
2.4	Záver	256
3	System of Penalties – Slovak View	259
	System of Penalties – Slovak View Veronika Marková, Sebastián Janko	
3.1	Úvod	259
3.2	Historický pohľad na systém trestov v Slovenskej republike	260
3.3	Súčasný systém trestov v podmienkach SR	265
3.4	Zásady ukladania trestov	267
3.5	Záver	272
4	Penalizace a depenalizace – opět, kam směřujeme? – slovenský pohled	275
	The Penalization and The Depenalization – Again, Where Do We Go? – Slovak View Miloš Deset, Štefan Zeman	
4.1	Úvod	276
4.2	Zásadné novelizácie Trestného zákona vzhľadom na predmet skúmania v rámci tejto kapitoly	278
4.3	Vyhodnotenie analyzovaných novelizácií Trestného zákona	289
4.4	Záver	292
5/A	Sentencing of Adults (Purpose and Principles) – Slovak View ...	295
	Sentencing of Adults (Purpose and Principles) – Slovak View Peter Polák, Marcela Tittlová	
5/A.1	Úvod	296
5/A.2	Pojem a účel trestu	299
5/A.2.1	Komparácia trestu a ochranného opatrenia	308
5/A.3	Účel trestov	310
5/A.4	Zásady ukladania trestov	315
5/A.4.1	Zásady ukladania trestov fyzickým osobám – páchatelom ..	315
5/A.4.2	Zásady ukladania trestov právnickým osobám	329
5/A.5	Záver	331

5/B Ukladanie trestov dospelým (aplikačné problémy) – slovenský pohľad	333
Sentencing of Adults (Applications Problems) – Slovak View	
Ingrid Mencerová, Jaroslav Klátik	
5/B.1 Úvod	333
5/B.2 Legislatívne zmeny rozširujúce možnosti ukladania alternatívnych trestov	334
5/B.3 Podiel alternatívnych trestov na celkovom počte uložených trestov	339
5/B.4 Trest odňatia slobody a preplnenosť ústavov na výkon trestu odňatia slobody	343
5/B.5 Napĺňanie účelu trest a hodnotenie účinnosti alternatívneho trestania	345
5/B.5.1 Recidíva ako kritérium hodnotenia účinnosti alternatívnych trestov	348
5/B.6 Záver	352
6 Ukladanie trestov mladistvým – slovenský pohľad	355
Imposing Criminal Measures on Juveniles – Slovak View	
Miroslava Vráblová	
6.1 Úvod	356
6.2 Reformný vývoj trestného zákonodarstva nad mládežou	356
6.2.1 Súdnictvo nad mládežou	358
6.3 Súčasná právna úprava trestnej zodpovednosti a trestania mladistvých	360
6.3 Sankčná politika voči mladistvým uplatňovaná v aplikačnej praxi	369
6.4 Záver	375
7 Ukladanie trestov právnickým osobám – slovenský pohľad	377
Imposition of Penalties on Legal Entities – Slovak View	
Jozef Záhora, Ivan Šimovček	
7.1 Úvod	377
7.2 Základná charakteristika právnej úpravy trestania právnických osôb	380
7.3 Vyšetrovanie a trestné stíhanie právnických osôb	382
7.4 Trestanie právnických osôb	385
7.5 Úvahy <i>de lege ferenda</i>	387
7.6 Záver	390
8 Ochranné opatrenia – slovenský pohľad	393
Protective Measures – Slovak View	
Margita Prokeinová, Stanislav Mihálik	
8.1 Úvod	393
8.2 Všeobecne k ochranným opatreniam a zásady ukladania ochranných opatrení	395
8.3 Jednotlivé ochranné opatrenia ako druh sankcie v Trestnom zákone a ich charakteristika	399

8.3.1	Ochranné liečenie	399
8.3.2	Ochranná výchova	404
8.3.3	Ochranný dohľad	404
8.3.4	Detencia	406
8.3.5	Zhabanie vecí	407
8.3.6	Zabranie časti majetku	409
8.4	Ochranné opatrenia a trestné stíhanie mladistvých	410
8.5	Ochranné opatrenia v kontexte legislatívnych zmien a <i>de lege ferenda</i> ...	414
8.6	Záver	416
9	Výkon trestov a ochranných opatrení (procesné súvislosti) – slovenský pohľad	417
	Execution of Punishments and Protective Measures In The Procedural Context Of Slovak Republic – Slovak View	
	Sergej Romža, Martin Štrkolec	
9.1	Úvod	417
9.2	Procesné alternatívy vykonávacieho konania v kontexte nárastu väzenskej populácie a nedostatočného organizačno-technického zabezpečenia niektorých alternatívnych trestov	420
9.3	Vybrané legislatívne, interpretačné a aplikačné problémy súvisiace s výkonom trestných sankcií so zameraním na výkon trestu odňatia slobody a výkon detencie	424
9.4	Záver	429
10	Práce s pachateľmi trestnej činnosti v 21. Století – slovenský pohľad ..	433
	Working With Offenders In The 21st Century – Slovak View	
	Tomáš Strémy	
10.1	Úvod	433
10.2	Práca s páchatelmi trestnej činnosti – všeobecné východiská	435
10.3	Práca s páchatelom v súvislosti s jeho resocializáciou	437
	10.3.1 Výstupné oddiely a resocializačných a výchovných vzdelávacích programov	440
10.4	Záver	441
	Symbióza trestného práva a kriminologie	443
	Tomáš Gřivna, Jakub Drápal	
	Seznam autorů	453
	Seznam použité literatury a zdrojů	456
	Seznam použité judikatury	475
	Věcný rejstřík	477